

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący)

SSN Adam Redzik

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

w sprawie z protestu L. G.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.,

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 7 grudnia 2023 r.,

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

L.G. (dalej: „skarżący”) wniósł protest przeciwko wyborom do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r. Skarżący podniósł, że nie mógł zagłosować na kandydata indywidualnego na posła E. K., któremu Okręgowa Komisja Wyborcza w Z. odmówiła rejestracji i wpisania na listę kandydatów. W uzasadnieniu skarżący powołał się na „Uchwałę Wielkiego Trybunału Ludowego unieważniającą wybory do Sejmu w dniu 15 października 2023 roku, która dokładnie wyjaśnia które artykuły Konstytucji RP zostały złamane podczas wyborów w dniu 15 października 2023 roku, co miało decydujący wpływ

na niezarejestrowanie E. K. jako kandydata w wyborach do sejmu na dzień 15 października 2023 roku.”

Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez rozpoznania wskazując na brak formalny pisma, tj. brak podania przez skarżącego numeru PESEL.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu wskazując, że przedstawiony w proteście zarzut nie dotyczy przesłanek, o których mowa w powołanym art. 82 § 1 k.wyb., na podstawie którego możliwe jest wniesienie protestu wyborczego, lecz *de facto* kwestionowane są obowiązujące od przeszło 30 lat przepisy o randze ustawowej, dotyczące zgłaszania list kandydatów na posłów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”) przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;
2. naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania (art. 82 § 2 k.wyb.).

Protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (art. 241 § 1 k.wyb.). Ponadto wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera (art. 241 § 3 k.wyb.). Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Zgodnie z art. 242 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym. Warunki pisma procesowego zostały zaś ujęte w art. 126 i nast. k.p.c. Powyższe przepisy znajdują zastosowanie również w przypadku wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów do Senatu (art. 258 k.wyb.).

Zgodnie z art. 100 ust. 3 Konstytucji RP zasady i tryb zgłaszania kandydatów i przeprowadzania wyborów oraz warunki ważności wyborów określa ww. ustawa Kodeks wyborczy. Procedura zgłaszania kandydatów na posłów RP oraz przysługujące w jej ramach środki zaskarżenia zostały uregulowane w art. 204-222 k.wyb., w szczególności enumeratywne wskazanie podmiotów uprawnionych do zgłaszania kandydatów na posłów RP oraz postępowanie odwoławcze w przedmiocie zgłoszeń kandydatów. Zgodnie natomiast z art. 243 § 2 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej.

Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że ewentualne nieprawidłowości związane z rejestracją kandydata na posła RP mogły być przedmiotem postępowania odwoławczego w odrębnym postępowaniu, a w konsekwencji nie mogą one być przedmiotem protestu przeciwko ważności wyborów. Sąd Najwyższy nie rozstrzyga także o zgodności przepisów ustawy Kodeks wyborczy z Konstytucją RP, gdyż jest to wyłączna kompetencja Trybunału Konstytucyjnego, a każdej ustawie przysługuje domniemanie zgodności z Konstytucją RP.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 2 k.wyb. orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[a]